

L'INSTITUT AGRÍCOLA COMPAREIX AL PARLAMENT DE CATALUNYA

L'INSTITUT AGRÍCOLA compareix davant la Comissió de Justícia i Drets Humans del PARLAMENT DE CATALUNYA respecte del projecte de Llei del Llibre Sisè del Codi Civil de Catalunya

A requeriment de la Comissió de Justícia i Drets Humans del Parlament de Catalunya, l'INSTITUT AGRÍCOLA va comparèixer el passat 16 de juliol davant dita Comissió parlamentària per a donar el seu parer envers el Projecte de Llei del Llibre Sisè del Codi Civil de Catalunya relatiu a les obligacions i els contractes.

És aquest Llibre Sisè, el darrer del Codi Civil de Catalunya, amb el qual s'hauria d'acabar la compilació de tot el dret civil català en un sol text normatiu. Però mentre la resta de llibres ja fa anys que s'han aprovat —el Primer data del 2002— aquest porta un retard important. Potser pel tipus de matèria que tracta —obligacions i contractes—, aspecte certament sensible en les relacions privades, potser per la disparitat de criteris i visions polítiques al respecte, o potser per que s'ha volgut ampliar abastament el contingut del Llibre —respecte de la vigent regulació de la Compilació de Dret Civil de 1984. En tot cas, des de les primeres versions del Projecte de Llei que sortiren a la llum pública fa més de tres anys, encara s'hi estan donant voltes.

L'INSTITUT AGRÍCOLA, des del primer moment en que va tenir coneixement del projecte va adreçar-se als partits polítics i al propi Departament de Justícia —que és el competent en dita matèria— per mostrar la nostra visió. Evidentment en alguns dels continguts no varem incidir massa, però en d'altres, especialment els que afecten directament al món agrari, sí. Alhora, des del primer moment, hem manifestat el nostre suport a la compilació i la codificació del Dret Civil propi en un sol text. Això evita la dispersió actual de normes, minimitza la inseguretats jurídica i dona consistència a la seva regulació.

És per això que, com ja hem anat informant-vos des d'aquesta revista al llarg del temps, hem anat presentat aportacions al text projectat. A resultes d'aquest seguiment i insistència en participar, amb l'esperit que el text normatiu sigui òptim i adient per al nostre sector, varem ser cridats recentment per a dir la nostra posició en seu parlamentària.

La nostra compareixença es va centrar especialment en Títol II relatiu als contractes sobre objecte aliè. I més concretament en el Capítol III sobre contractes de conreu (article 623) i en el Capítol V sobre el contracte d'integració (article 625).

Règim jurídic dels contractes de conreu

Des del primer moment de la intervenció es va recordar quina ha estat la nostra postura respecte de la regulació dels contractes de conreu. Tant pel que fa al text del Llibre Sisè, com anteriorment amb la precedent Llei 1/2008 de contractes de conreu.

I res tant senzill com la de fer **prevaldre la llibertat contractual de les parts. L'article 1.255 del Codi Civil estableix aquest principi de l'autonomia de la voluntat dels contractants.** Per tant, pel que fa als contractes de conreu, creiem que cal donar lliure disponibilitat a les parts —propietari i conreador— per a que pactin tot allò que vulguin, amb plena llibertat. La llei ha de defugir d'imposar terminis, formes i continguts tancats. Aquesta només ha d'actuar quan les parts no hagin previst res al dubte o situació que es plantegi.

Des de l'INSTITUT AGRÍCOLA varem recordar que des de fa temps, i especialment des de l'entrada en vigor de la Llei 1/2008 de contractes de conreu, molts propietaris de finques o explotacions agràries no volen llogar-les per que es veuen encotillats dins una normativa molt restrictiva i impositiva: una durada mínima considerable, drets d'adquisició preferent, tanteig o retracte, etcètera. Tota ella coarta la seva llibertat i cada vegada hi ha més finques agrícoles ermes o sense massa activitat agrària.

La regulació del Codi Civil de Catalunya, respecte dels contractes de conreu, ha de ser l'adient per a incentivar les contractacions entre els particulars, així com incrementar la rendibilitat de les explotacions agràries. La normativa actual —com la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu que ara es trasllada íntegrament a aquest Llibre Sisè— respon, en canvi, a un model antiquat i restrictiu, condicionat a uns requisits fiscalitzadors.

Conseqüentment només demanem la modificació de l'apartat 1 de l'article 623-8, per tal que tingui el següent redactat:

“Els contractes de conreu es regeixen pels pactes convinguts entre les parts contractants, sempre que no sigui contrari a l'ordre públic i a la moral. Supletòriament, és aplicable la resta de disposicions d'aquest Codi i l'ús i el costum de la comarca.”

Amb aquest lleuger, però transcendental canvi de redacció d'un precepte, i sense necessitat de canviar res més del text projectat, es milloraria ostensiblement la contractació al camp. **Avui en dia no es pot normativitzar una activitat econòmica dinàmica, que s'ha d'adaptar cada dia a uns models contractuals que no recullen, la majoria dels casos, les particularitats de cada relació personal i econòmica.**

Davant aquesta proposta tant senzilla, que la portem indicant de fa temps, els parlamentaris presents majoritàriament demanaren que potser seria adient fixar legalment una durada mínima per tal de donar seguretat jurídica i complir l'amortització de les inversions possibles que el conreador dugui a terme en la finca. Però nosaltres entenem que des del primer moment en que les parts contracten han de fixar les condicions del tracte, incloent-hi, com no, les tasques i inversions que cadascú farà se li permeten fer. I a partir d'aquí la durada del contracte es determinarà en funció d'aquelles. Per tant, si un dels principals neguits dels conreadors és la inexistència d'una durada mínima legal que no els permeti poder complir les durades exigides pels compromisos de la Política Agrícola Comuna, és més que evident, com varem indicar, que les parts ja pactaran i incorporaran la durada adient per que així sigui. Serà el propi propietari a qui li interessarà que la finca estigui en actiu, sigui rendible i s'hi facin les inversions, millores o activitats que calguin. Però és evident que **les dues parts contractants han d'estar en el mateix nivell de disposició per a contractar, i no, com sol ser massa habitual, posar al propietari es desavantatge respecte del conreador, imposant-li unes condicions inicials a les que no ha pogut dir-hi res.**

Tanmateix, respecte de la desaparició d'una durada mínima dels contractes de conreu, varem exposar la incertesa i sorpresa que ens genera un altre projecte normatiu que també està en tràmit parlamentari. Es tracta de la Llei de l'ús del sòl agrari. Aquesta modifica, en la seva Disposició Final Segona, els articles 17 i 18 de la vigent Llei 1/2008 de contractes de conreu. Preceptes que es refereixen a la durada dels arrendaments rústics. Concretament es determina que **la durada dels mateixos passa a ser la que lliurament pactin les parts. I, cas que no sigui així, la durada serà de cinc anys. Opció legislativa que lloem i que entra dins la nostra petició de fer prevaldre, per davant de tot, la llibertat contractual.**

La proposta ens sembla del tot encertada, i advocarem per a que prosperi. Ara, no entenem com encaixa això amb l'articulat projecte del Llibre Sisè que ens ocupa. Que hi hagin dues lleis en projecte amb contingut diferent i divergent no dóna cap mena de confiança ni seguretat jurídica ni ciutadana. Esperem que finalment el seny determini el millor per al món agrari.

La nostra intervenció també va tractar respecte de dos altres tipus de contractes: els de custòdia del territori i els de compravenda de farratge per a deshidratació.

Els contractes de custòdia del territori

Respecte d'aquests la nostra postura és clara i contundent: demanem la seva derogació i desaparició del Llibre Sisè. Aquests contractes no respecten els principis bàsics de les relacions contractuals, basats en un conjunt de drets i obligacions per ambdues parts, ni garanteixen suficientment

el principi de seguretat jurídica. Així mateix, tampoc existeix una definició jurídica d'aquests contractes, ni els elements que els conformen. Ja es porten anys, en fors i trobades jurídiques especialitzades, per a trobar un encaix normatiu a aquests tractes entre particulars i entitats. Però fins al dia d'avui no s'ha albirat una solució ni descripció jurídica que doni seguretat.

En aquest tipus de contracte —regulats actualment a l'article 40 de la Llei 1/2008 de Contractes de Conreu—, es generen un nombre molt elevat d'obligacions per al propietari, sense que hi hagi cap tipus de contraprestació real i ajustada al Dret per aquest. Per tant, la bilateralitat que hauria d'existir, amb drets i deures per ambdues parts, no es dóna. Tampoc està clara quina figura jurídica contractual és ni el seu objectiu. Pel cas que realment algun propietari de finca vulgui contractar, vinculant-se amb una altre persona o entitat, disposa ja d'altres formes jurídiques per a fer-ho, molt més clares i consolidades.

Els contractes de compravenda de farratges amb destinació a la seva transformació (deshidratació)

Com hem dit al principi, apostem per que la compilació del Dret Civil Català ha de ser única, evitant, tant com sigui possible, la dispersió de la normativa. Per tant, pel que fa a la regulació dels contractes privats dins el món agrari, han d'estar tots en un sol cos legal.

Pel que fa als contractes de compravenda de farratges, cal esmentar que a Catalunya n'hi ha una quantitat important d'ells —a les terres de Lleida n'hi ha milers. I des de sempre aquest ha estat un tracte que queda fora de l'aplicació de la normativa civil i es regeix per una normativa administrativa estatal —Llei estatal 2/2000 reguladora dels contractes tipus de productes agroalimentaris i una Ordre Ministerial anual que homologa el contracte tipus de compravenda de farratges amb destinació a la seva transformació.

Seria una oportunitat clau, ara, entenem, per a incloure aquest tipus de contracte dins les relacions contractuals privades de Catalunya, adaptant-lo a les particularitats del nostre país. El propi text normatiu de la Llei estatal citada així ho permet.

Finalment, i com a cloenda de la nostra intervenció, varem indicar les següents conclusions:

- Lloem que es dugui a terme una unificació de tota la normativa sobre contractes de conreu en un sol text. Però cal que hi siguin tots, inclosos, per exemple, els de compravenda de farratges per a deshidratació.
- En els contractes de conreu ha de prevaldre la voluntat de les parts, i no la imposició coercitiva d'una norma. Aquesta llibertat servirà per a dinamitzar la contractació i donar seguretat jurídica a les relacions econòmiques i patrimonials que se'n deriven.
- El contracte de custòdia del territori no és un contracte bilateral, que atorgui drets i deures per ambdues parts. La propietat no té cap benefici. Per tant, cal desestimar-los.